

תוספת לפרק 1

מגילת העצמאות

מגילת העצמאות הכריזה על הקמת מדינת ישראל. ההכרזה באה בעקבות החלטה מספר 181 של האומות המאוחדות (להלן – האו"ם) מיום 29.11.1947, אשר קבעה כי ארץ ישראל המנדטורית (שנשלטה עד אז על ידי בריטניה) תחולק לשתי מדינות – מדינה יהודית ומדינה ערבית.

החלטת האום 181 קבעה כי:

☞ המנדט הבריטי בארץ ישראל יסתיים.

☞ בארץ ישראל יקומו שתי מדינות: מדינה יהודית ומדינה ערבית. ההחלטה קבעה את גבולותיהן של שתי המדינות.

☞ השלטון בארץ ישראל יועבר לנציגי המדינה היהודית ולנציגי המדינה הערבית באופן סדיר ובהדרגה. הבריטים יסייעו בהעברת השלטון ולאחר צאתם ימשיכו נציגי האו"ם ללוות את ההעברה הסדירה של השלטון.

☞ המשטרים במדינה היהודית ובמדינה הערבית יהיו דמוקרטיים ויפעלו בהתאם לעקרונות היסוד של האו"ם, המפורטים במגילת האו"ם.

☞ כל אחת מהמדינות החדשות תקיים בחירות דמוקרטיות לאספה מכוננת, אשר תעבד חוקה דמוקרטית.

☞ המדינה היהודית והמדינה הערבית יקיימו ביניהן שיתוף פעולה כלכלי ולצורך כך יקימו מועצה כלכלית משותפת.

הישוב היהודי קיבל החלטה זו על כל סעיפיה, אולם הערבים סירבו לקבלה. הם פתחו במלחמה שנועדה למנוע את הקמת המדינה היהודית. במלחמה זו נתמכו ערביי ארץ ישראל על ידי צבאות מדינות ערב. בשל כל זאת לא ניתן היה לקיים את סעיפי החלטת האו"ם, אשר דרשו שיתוף פעולה בין היהודים לבין הערבים. הבריטים ונציגי האו"ם לא יכולים היו ללוות את העברתו הסדירה של השלטון.

הסכמתו של הישוב היהודי לקבל את החלטת האו"ם באה לידי ביטוי במגילת העצמאות. עם זאת, מכיוון שהערבים דחו את החלטת האו"ם, ומכיוון שפרצה מלחמה בין הצדדים, לא היה עוד כל טעם להכיר בגבולות שנקבעו בהחלטת האו"ם. בשלב זה היו גבולות המדינה היהודית תלויים בתוצאות המלחמה, שהייתה אז בעיצומה. לפיכך מייסדי המדינה החליטו שלא לכלול את גבולות המדינה במגילת העצמאות.

מגילת העצמאות ניתן למצוא מספר ביטויים לשאיפתם של מייסדי המדינה לפעול בהתאם להחלטה 181 של האו"ם:

☞ **הכרזה על הקמת מדינה יהודית עם סיום המנדט:** "...ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל... אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל..."

☞ **פעולה עם עקרונות היסוד של האו"ם ושיתוף פעולה עם נציגיו:** "...[מדינת ישראל] תהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות. מדינת ישראל תהא מוכנה לשותף פעולה עם המוסדות והנציגים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947... ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות..."

☞ **המשטר בארץ ישראל יהיה דמוקרטי:** "...[מדינת ישראל] תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות..."

☞ **בחירת אסיפה מכוננת אשר תעבד חוקה:** "...[מדינת ישראל תפעל] בהתאם לחוקה שתקבע על-ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מ-1 באוקטובר 1948..."

☞ **שיתוף פעולה כלכלי עם המדינה הערבית:** "...מדינת ישראל תפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ-ישראל בשלמותה..."